

TOATĂ ATENȚIA ORGANIZĂRII CERCURILOR DE CULTURĂ GENERALĂ

Se apropie deschiderea noului an de învățămînt prin cercurile de cultură generală. În comunele și satele patriei noastre se desfășoară în prezent munca de organizare a acestor cercuri, se recrutează și se instruiesc lectorii, se înscriu cursanții.

Peste puțin timp, în serile de iarnă, la cămine se vor aduna din nou țărani vîrstnici și tineri, dornici să asculte lecții de popularizare a științei, de geografie sau istoria patriei noastre sau să facă cunoștință cu geografia continentelor și a diferitelor țări din lume.

Trebuie avute în vedere încă de pe acum în perioada de organizare, exigențele sporite ale cursanților față de activitatea cercurilor. În acest an de învățămînt membrii cercurilor vor pretinde lecții mai instructive și interesante, răspunsuri mai competente, la întrebările lor. Vor trebui satisfăcute în cele mai bune condiții cerințele lor intrutotul justificate față de acest sector de activitate.

Îmbunătățirea conținutului învățămîntului prin cercuri este strîns legată de perfecționarea profilului lor, de o mai bună sistematizare a ciclurilor de lecții. Anul trecut, cu toate succesele înregistrate, au existat și lipsuri serioase în activitatea cercurilor. Ca urmare a unor îndrumări incomplete, lipsuri serioase s-au manifestat în privința profilului cercurilor. Au fost foarte frecvente cazurile cînd în cadrul unui singur cerc s-au ținut lecții din cele mai variate domenii (popularizarea științei, geografie, istorie, literatură, pedagogie, educație sanitară etc.), lucru ce a dăunat însușirii de către cursanți a unui minim de cunoștințe dintr-un anumit domeniu. Alteori, chiar la cercuri cu un profil bine stabilit, cum a fost la cercul din Budești-Focșani n-a existat un discernămint în stabilirea lecțiilor, vorbindu-se în cadrul unei singure ore despre prea multe și variate probleme, încît cursanții nu s-au ales cu multe cunoștințe temeinic însușite.

În lumina sarcinilor trasate de Congresul al III-lea al partidului, cu privire la activitatea dusă în cadrul așezămintelor de cultură și artă s-a stabilit că în acest an la căminele culturale să se organizeze și să funcționeze următoarele cercuri: Cercul de popularizare a cunoștințelor științifice, cercul „Să ne cunoaștem patria” cu două cicluri: unul în care să se studieze istoria patriei noastre și altul în care se va studia geografia patriei, cercul „Călătorie pe glob” în care se va studia geografia continentelor. În ceea ce privește cercurile cuprinse în grupa B din ordinul M.I.C. nr. 2433, ele vor fi organizate de către comisiile de femei în cadrul căminelor culturale pe următoarele teme: creșterea, îngrijirea și educația copilului; sfaturi pentru gospodine, educația sanitară, miini îndemnatice etc.

Pentru ajutorarea lectorilor în întocmirea lecțiilor, Direcția Generală a Așezămintelor Culturale din M.I.C. va trimite căminelor culturale tematici dezvoltate pentru fiecare cerc, însoțite de recomandările bibliografice necesare.

Fără îndoială că aceste tematici vor fi de real folos în elaborarea lecțiilor și orientarea cercurilor, dar ele singure nu vor rezolva toate problemele legate de îmbunătățirea substanțială a activității acestora. Pe baza experienței din anul trecut trebuie luate și alte măsuri. Este adevărat că la multe cercuri s-a putut constata anul trecut, o creștere simțitoare a nivelului lecțiilor, o largă folosire a materialului didactic-intuitiv și a experiențelor științifice. Un număr însemnat de lectori ca Matilda Bursuc (Gherăești-Roman), I. Moldovan (Drașov-Sebeș), Nicolae Roiu (Răpsig-Gurahonț) și alții au ținut în cadrul cercurilor lecții bune, atrăgătoare folosind planșe, hărți și alte materiale intuitive. Nu-i de loc de mirare că la aceste lecții era totdeauna o afluență mare de oameni. Din păcate însă au fost și lectori care au muncit formal, uneori chiar fără simț de răspundere. Au fost cazuri cînd lectorii s-au prezentat în fața cursanților nepregătiți, fără a avea lecția scrisă și chiar fără un plan de expunere. Lectorul Anton Timofte din comuna Agapia — Tg. Neamț, de exemplu, ținea lecții de 15 minute înaintea rulării filmului, iar lectorul Vágási Márton din comuna Ocna-Mureșului, raionul Mureș, a vrut să expună o lecție atât de importantă ca „Originea și evoluția omului” fără nici o pregătire prealabilă.

Recrutarea și instruirea lectorilor este o problemă cheie pentru asigurarea bunei desfășurări a învățămîntului din cadrul cercurilor. În perioada de organizare va trebui să se acorde o grijă deosebită extinderii experienței celor mai buni lectori, atât în ceea ce privește întocmirea lecțiilor cît și a metodicii predării în cercuri.

În organizarea cercurilor va trebui să se acorde o atenție deosebită cercurilor de răspundere a cunoștințelor științifice, mai ales că la acestea s-a manifestat anul trecut o serioasă rămînere în urmă. Numărul acestor cercuri a fost foarte mic. Pentru a ilustra aceasta e de ajuns să amintim că în regiunea Galați, dintr-un număr de 1014 cercuri numai 151, iar în raionul Brad (Hunedoara) din 27 numai unul singur a fost de popularizare a științei.

Pentru acest an de învățămînt este necesar să se ia măsuri ca în fiecare centru de comună să se organizeze

(Continuare în a pag. a 3-a)

ALBINA

REVISTA SAPTĂMÎNALĂ A AȘEZĂMINTELOR CULTURALE

Anul 63 • Seria II • Nr. 872 • Miercuri 9 noiembrie 1960 • 8 pagini — 15 bani

„Toate pămînturile laolaltă” (o colectivă la moși).

Pictură de POPA MIHAI

„Colectiviști întocmind planul de muncă”

Pictură de IACOB GHEORGHE

De ogorul fără hat

Babocel de floare rară
Crește bucuria-n țară
Ca valul de apă lină
Ca lujerul de sulfină.
Pe ogorul fără hat
Crește rodu-mbelșugat,
Crește lan cu spicul greu
Cum n-a avut neamul meu
Și e bucuria noastră
Ca soarele în țereastră,
Ca zorile-mbujorate
Printre holde-nrouate,
Că sub cer senin de vară
Biruința proletară
Ne-a adus lumina-n țară,

Lumină cu rază dragă
Ce-a cuprins lumea întreagă,
Lumină urzită-n zor
De ne-nfricați muncitori
Ce-au surpat din temelie
Veacurile de robie
Și-au sădit ca pe o floare
Dragostea între popoare,
Dragostea de muncă dreaptă
Și de viață-mbelșugată.

De steaua încolțurată
Ce strălucește în zare
Dinspre răsărit de soare,
Steaua măreață din Kremlin
Făurită de Lenin,
Ce-a venit să încunun
Izblada vremilor bune
Și în viață să ne fie
A țericirii făclie.

Frunzuliță de cicoare
A răsărit mindră floare
Pe dealuri și pe ogoare
Și e floarea luminată

Cules de GEORGE
BREAZU din com. Leopoldeni, raionul Topoloveni, regiunea Pitești.

UN SPECTACOL DE NEUITAT

„S-a tras încet cortina. Din stînga scenei apar cîțiva tineri. De undeva a prins să cînte un acordeon secundat de țambal. Cîteva mișcări timide ca și ritmul muzicii, și deodată tinerii pornesc în iureșul unui joc plin de viață la care majoritatea spectatorilor privesc încântați, dar și curioși.

— Ce joc e ăsta? par să se întrebe cei tineri. Pe unde se joacă?

Cei mai vîrstnici tresar ca treziți dintr-un somn lung, se uită mai atent și parcă nu le vine să-și creadă ochilor. Da, da, nu se înșală de loc. Flăcăii și fetele de pe scenă dansează „Corăgheasca”.

— Măi, fi-ar să fie — exclamă o bătrînică ai cărei ochi scintilează de bucuria unei plăcute aduceri aminte. — De unde l-o fi învățat? Ia uite ce bine-l joacă. Bravo, măi copii.

Surprizele pregătite de echipa de dansuri însă erau abia la început. Pe scena căminului cultural din comuna Galbeni, regiunea Bacău, a început „Coasa”, un alt joc bătrînesc reînviat din negura anilor. Apoi „Ițele” și „Florica”. Toate la fel de frumoase. În sală nu mai conțenească aplauzele.

Așezat undeva în fundul sălii, moș Vasile Boțoc, unul dintre gospodarii cei mai de nădejde ai comunei, îl caută din ochi pe Cristea Constantin, directorul căminului cultural. Descoperindu-l schimbă cu el o privire plină de subînțeles și fața i se luminează de o bucurie fără margini. Are și de ce. Se simte mîndru că o părticică din succesul dansatorilor i se datorează și lui.

Era prin februarie anul acesta. Așteptînd să vină bibliotecara pentru a-i schimba cîteva cărți, moș Vasile Boțoc s-a apropiat de scena căminului cultural unde repeta echipa de dansuri. A stat bătrînul și a tot privit cu atenție la dansatori, fără să scoată o vorbă. Dădea numai din cap în ritmul muzicii mișcînd încoace și încolo o căciulă mare și brumărie.

— Ce faci aici, nea Vasile? — îl întrebă zîmbind cu subînțeles directorul căminului cultural, ivit pe neașteptate în spatele lui. — Nu cumva ți-ai pus în gînd să intri în echipa flăcăilor noștri?

— Și de ce nu? — răspunse bătrînul fără supărare, deși simțise împunsătura directorului. — Ce, te uiti că am șizeci de ani? Hm! — mustăci el dînd din cap în semn de dojană. — Mă prind că-l rămîn la joc pe oricare dintre flăcăi. Uite, chiar și pe Aurică ăsta al lui Gălățeanu, care joacă de te unge pe suflet, nu alta.

— Te lauzi, nea Vasile. Spun eu că te lauzi — îl îndrîjea directorul care-l cunoștea faima de cel mai iscusit jucător în vremea lui.

— Daaa? Ei bine, dacă-i așa, las' că-i vedeai dumneata. Și nici una, nici două, urcă sprinten pe scenă, dezbrăcîndu-și zăbunul din mers. — Ia stați, măi copii! Opriți-vă oleacă. Așa. Vasile, ia ține coala zăbunului moșului. Ține și căciula. Tu bătrîne, se adresă el către violist, zi-i „Corăgheasca” aia de ne-o cîntai cînd eram tineri. Și acum faceți loc...

Imbinînd cu măiestrie jocul pașilor cu ritmul unei melodii rezezi și cristaline, ca apa iute a unui pîru de munte, moș Vasile i-a încîntat pe tinerii ce-l priveau uimiți de frumusețea jocului și a interpretării.

— V-a plăcut? — întrebă bătrînul, lac de apă și imbușorat la față, după ce se opri din jucat. — Să vedeți jocul în perechi ce frumos este. Și mai știu cîteva tot așa de frumoase...

Din seara aceea, moș Vasile Boțoc a fost nelipsit de la repetițiile echipei de dansuri a căminului cultural din Galbeni. Te pui cu tinerii? Nu l-au lăsat pînă ce nu le-a promis că-i învăță și pe ei cîteva din dansurile bătrînești în care s-a dovedit a fi mare meșter.

— Nu așa, Jitărele. Nu așa. Fă

pașii mai rezezi. Mai rezezi și îndoaie oleacă mijlocul, că nu te frîngi. Uită-te la mine. La jocul ăsta dacă nu te mlădiezi nițeluș, ca trestia în vînt, n-ai făcut nimic. Și voi, fetelor, parcați fi de seama babei mele. Jucați mai cu foc, ce naiba. Așa! Și mai. Bravo! Acum o luăm odată de la capăt, apoi mergem acasă.

Și glasul noului instructor de dansuri a răsunat zile și săptămîni în șir pînă ce tinerii au deprins bine de tot toate mișcărilor grelelor și totodată frumoaselor dansuri bătrînești ca: „Ițele”, „Coasa”, „Florica” și „Corăgheasca”.

Spectacolul se terminase de mult. Dar sătenii aflați pe la porțile caselor în seara aceea de duminică sau în plimbare pe ulițele satului, continuau să comenteze și să laude echipa de dansuri a căminului, aducînd mereu vorba despre moș Vasile Boțoc.

— Argint viu, moș Vasile ăsta, zău așa — spuse unul din gospodari către cei din jur. — Parcă ar avea 18 ani, nu 60. Aud că și-a pus în gînd să-l ajute pe directorul căminului, ca să înființeze o echipă de dansuri din bătrîni. A și găsit vreo șase perechi.

— Dacă-i așa, mă înscriu și eu cu Anica mea, adăugă un altul. — Să vedeți ce echipă o să iasă. Dar dumneata, nea Dumitre, ce faci? Te știam în tinerete un bun dansator.

— Eu? Ei află, că eu sînt înscris între cei șase de care amintea Păun mai adineuri. Și dacă vrei să știi, am și început repetițiile.

Peste așezarea din Galbeni, noaptea s-a așternut definitiv ca o plază străvezie de borangic. O noapte de toamnă tîrzie, cu miros puternic de poame aflate sub teasc. La una din ferestrele căminului cultural continuă să ardă lumina. Acolo e directorul care notează de zor în caietul de spectacole: „Astăzi, duminică 9 octombrie, a avut loc noul spectacol al echipei de dansuri. Sala plină. Dansurile prezentate au plăcut foarte mult, îndeosebi cele bătrînești învățate de la tovarășul Vasile Boțoc. Pentru duminica viitoare vom prezenta aceste dansuri și în satul Cotul Grosului”.

N. CREANGĂ

Un sprijin eficient în pregătirea spectacolelor echipelor de amatori a fost acordat de teatrele din Capitală. În fotografie: Ion Neculce, machier de la Teatrul Municipal, executînd ultimele retușuri la personajul Vlăicu din piesa „Vlăicu și feciorii lui”, de Lucia De metrius.

Toată atenția organizării cercurilor de cultură generală

(Urmare din pag. 1)

cîte un cerc de răspîndire a cunoștințelor științifice. În celelalte localități să se înființeze asemenea cercuri numai acolo unde se pot asigura cadre corespunzătoare de lectori. Grija pentru cercurile de popularizare a științei nu trebuie să slăbească însă atenția pentru celelalte cercuri. Dimpotrivă. Să ne străduim să satisfacem într-o măsură și mai mare interesul crescînd al oamenilor muncii de la sate pentru cunoașterea bogățiilor, frumuseților și noilor construcții ale patriei, pentru trecutul de luptă al poporului nostru, pentru succesele țării noastre etc.

Lărgirea sferelor de cuprindere a maselor este o problemă importantă a muncii culturale. În acest an vor trebui îndreptate eforturile încă de pe acum pentru a atrage un număr din ce în ce mai mare de cursanți la cercurile de cultură generală. Nu trebuie să mai existe în acest cazuri ca cele din comunele Săbăoani și Trifești, din raionul Roman, comune foarte mari care au avut cîte un singur cerc în cadrul cărora numărul cursanților a variat între 11-15 membri. Să folosim în pe-

rioadă de înscriere la cercuri, experiența bună de anul trecut a unor regiuni și raioane, unde s-a stat de vorbă cu majoritatea oamenilor din localitate și unde au fost cuprinse mase însemnate în activitatea cercurilor. Ar fi bine dacă la căminele culturale, la școală, cooperativă și în alte locuri frecventate, s-ar afișa lista cercurilor ce vor funcționa în localitățile respective, lecțiile ce se vor ține, ca oamenii să ia cunoștință din timp și să se înscrie la cercul pe care-l preferă.

Pentru a lărgi sfera de cuprindere a maselor în activitatea cercurilor de cultură generală, se indică ca la fiecare cerc să fie înscrisi cel puțin 20 de cursanți și să se organizeze lecții deschise cu participarea unui mare număr de oameni.

Perioada de organizare a cercurilor este hotărîtoare pentru buna desfășurare a activității acestora pe întreaga perioadă a învățămîntului. Secțiile de învățămînt și cultura ale sfaturilor populare trebuie să se preocupe de cercuri nu numai în perioada de organizare, ci și pe parcurs, să le îndrume și să le ajute continuu.

Să depunem toate eforturile pentru a ridica acest important sector de activitate culturală la nivelul cerințelor ce-i stau în față.

O problemă esențială în munca brigăzilor științifice

Brigada științifică, formă eficientă a muncii culturale-educative de masă, a cîștigat o largă popularitate. Anul acesta, numai în regiunile Galați, Hunedoara și Baia Mare s-au organizat 53 de brigăzi științifice, care au făcut aproape 300 de ieșiri la sate, de cele mai multe ori însoțite de echipe artistice. Întrebările puse de către oamenii muncii sînt multiple și din diverse domenii de activitate. Într-o singură deplasare, în comuna Cut, membrii brigăzii științifice din Sebeș au răspuns la aproape 80 de întrebări: „Ce este O.N.U.?”, „Ce soiuri de porumb și grâu se pot cultiva în raionul nostru pentru a obține o producție sporită la hectar?”, „Ce sînt vizele și cum se interpretează ele?”, „Care sînt strămoșii reptilelor?”, „Cum se poate preveni epidemia de gripă?” etc.

Pe adresa secțiilor de învățămînt și cultură raionale și regionale, au sosit și sesese numeroase cereri colective ale țăranilor muncitori care solicită deplasarea brigăzii în satul lor. Drept urmare, de pildă brigada științifică de la Sighet, regiunea Baia Mare, a mers de cîteva ori, la cererea locuitorilor, în comuna Călinești.

E o dovadă că brigăzile științifice sînt din ce în ce mai mult apreciate pentru competența cu care răspund cerințelor culturale-științifice ale maselor largi de țărani muncitori. De aceea, membrii brigăzilor științifice trebuie să acorde o deosebită atenție conținutului muncii lor, pregătirii temeinice și din timp a răspunsurilor la întrebările culese în prealabil din localitățile unde se vor deplasa. Exactitatea științifică a răspunsurilor, orientarea lor politică, grija pentru o formulare accesibilă, folosirea materialului intuitiv în expunere, sînt condiții esențiale care asigură succesul brigăzilor științifice.

O bogată activitate desfășoară brigăzile de la Sighet, Orăștie, Brăila, Tecuci. Răspunzînd la întrebarea: „De ce nu se poate obține o producție mare de fructe (mere, de exemplu) în fiecare an?” (pusă în comuna Desești), — inginerul Holdiș, membru al brigăzii științifice de la Sighet, a

arătat că „în anii în care dau recolte bogate, pomii își epuizează forțele, după care cer o îngrijire deosebită, îngrijire care nu le este dată, întotdeauna. Nu se face la timp tăierile, stropitul, curățatul; îngrășămintele nu au fost folosite suficient și în mod științific”. În continuare s-a subliniat că aceste îngrijiri se pot face mult mai ușor în livezile întinse ale gospodăriilor colective și întovărășirilor. De exemplu, gospodăria agricolă colectivă din Sarasău, îngrijind după toate normele științifice livezile de pomi, an de an recoltează cantități sporite de mere. Colectiviștii din Tîfești, raionul Panciu, au pus întrebări care se refereau la formarea soarelui și a sistemului solar. Brigada științifică a dat explicații ample și amănunțite.

„Care sînt avantajele porumbului siloz?” „Va zbura, într-adevăr, omul în Cosmos?” etc. — sînt întrebări la care au răspuns în mod documentat și cu competență membrii brigăzii științifice de la Ilia, regiunea Hunedoara.

În activitatea unor brigăzi științifice se manifestă însă deficiențe serioase. Brigada științifică de la Focșani se prezintă în fața țăranilor muncitori cu expuneri din 2-3 domenii, așteptînd, după aceasta, întrebările sătenilor. Necunoscînd întrebările din timp, unii membrii ai brigăzii dau răspunsuri necorespunzătoare, formulate în termeni inaccesibili, confuze sau de-a dreptul eronate. În răspunsurile date de brigada științifică din raionul Panciu, termenii ca: imaterial, imperceptibil, incognoscibil, megoparasecul, iroparasecul, ionizare etc., sînt întrebunțați adeseori fără a fi explicați.

La întrebarea „Ce sînt răscoalele?”, răspunsul a început printr-o formulare greșită: „Răscoalele sînt mișcări ale țăranilor fără un scop precis și fără un conducător. Așa au fost răscoalele conduse de Gheorghe Doja, Horia, Cloșca și Crișan și răscoala din 1907” (P11). Iar în răspunsul dat la o altă întrebare cu privire

la raporturile dintre bază și suprastructură, brigada științifică de la Panciu a făcut, de asemenea, greșeli serioase.

Asemenea răspunsuri se datoresc faptului că în componența brigăzilor științifice sînt cooptați uneori oameni cu insuficientă pregătire politico-ideologică și profesională. Brigada științifică de la Satu Mare, deplasîndu-se în comuna Lazuri, deși cunoștea că o serie de întrebări privesc probleme agricole, nu a cooptat un inginer agronom, lăsînd ca răspunsurile să fie date de către tehnicianul agronom din comună. Ca rezultat, au fost date răspunsuri incomplete și neargumentate din punct de vedere științific.

Lipsa de colaborare între secțiile de învățămînt și cultură, filialele și subfilialele S.R.S.C. are repercusiuni asupra desfășurării activității brigăzilor științifice. Acolo unde nu există un plan de deplasări al brigăzilor, stabilit de comun acord, care să orienteze munca lor în sprijinirea acțiunilor întreprinse de organele locale de partid și de stat, se manifestă mult formalism. Secțiile de învățămînt și cultură regionale și raionale, filialele și subfilialele S.R.S.C. trebuie să ia măsuri eficiente de îndrumare a brigăzilor științifice, pentru ca acestea să desfășoare o activitate continuă și cu un conținut bogat și clar.

În raportul prezentat la cel de al III-lea Congres al P.M.R., tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej arăta că „trebuie îmbunătățită și lărgită, cu activă participare a oamenilor de știință și cultură, munca de răspîndire a cunoștințelor științifice, de popularizare, pe înțelesul maselor largi, a concepției materialiste despre lume, de combatere a vederilor înapoiate, superstițiilor, prejudecăților și misticismului”. Brigăzile științifice, prin specificul activității lor, pot și trebuie să răspundă acestor importante sarcini. Pentru aceasta însă este necesară mai multă grijă față de exactitatea științifică a răspunsurilor.

OCTAVIAN NICA

Casa nu este încă terminată. Timplarii fixează uși și ferestre, zidurile de cărămidă arsă așteaptă tencuiala. Trei persoane ajută la amestecatul mortarului: un fecior de 19 ani, o fată de 17 și o femeie virstnică. Sint stăpînii casei. Mama și cei doi copii. Familia Vekony. Fata e foarte frumoasă. Pe figura ofilită a mamei abia s-au mai păstrat urmele unei frumuseți trecute... Oamenii spun că la vremea ei, mama o întrecea pe fată. Are bărbat? S-au despărțit? E văduvă? Poate a murit în război? Cei întrebați scutură din cap și se codesc, stînjeniți. Pînă la urmă află că Estera Vekony a avut o mare dramă în tinerețe. Iosif și Irma sint roadele unei iubiri amare, neincuviințate, ale unei iubiri neîngăduite de legile necrise ale satului din trecut. Copiii ei sint copii din flori, sau în limbaj dur, bastarzi. Poartă numele de familie al mamei și nu al tatălui. Ceea ce înseamnă că tatăl a fost un nemernic.

— N-a fost un nemernic — se va răspunde. — Dar n-a fost un om tare. S-a supus pînă la urmă poruncilor părinților săi. El era un fecior cu avere... Ea era săracă.

Flăcăul s-a însurat aiurea. Estera a rămas cu bastarzii, să-i crească. Prin cîte a trecut ar putea numai ea, una singură, să povestească. N-o face niciodată. Nici față de copiii ei. Acel trecut nu se mai întoarce. Și s-ar vrea ca mai demult, de douăzeci de ani; dar așa cumva ca toate să se petreacă în satul acesta de azi, în care nu i-ar mai despărți cele cîteva hectare de pămînt care pe el îl puneau „în rînd cu lumea”, iar pe fata minunată de-atunci, o izgoneau din rîndul lumii.

Estera nu visa să ajungă vreodată să se tocmască cu timplarii pentru tocurile ferestrelor casei sale. Nu se gîndea că băiețașul minjit cu noroi va ajunge un flăcău în lege. Atunci îi era teamă, tare teamă pentru copiii ei.

Azi, Estera e în rînd cu lumea. Copiii au ce îmbrăca, ce mîncea, au unde locui, curtea i-i plină de galițe, în grajd are vacă și în coteș porci.

E un subiect de navelă, destinul Esterei. Asemenea subiecte nu sint inedite în literatura trecutului. Drama fetei jignite de moarte se sfîrșea în asemenea povestiri tragice. În anii puterii populare destinul Esterei s-a răsucit însă și a luat o altă întorsătură.

De altfel în satul Păulești, satul Esterei, în trecut, puțini erau în rînd cu lumea. Se poate spune că însuși satul era în afara lumii. Satul se bucura de renumele de-a fi satul slugilor, al birșiilor de moșie. Nu exista nici o șansă ca cele nouăzeci de căsuțe spoite peste mureala de balegă și lut, să intre vreodată în rînd cu lumea...

În rînd cu lumea nu puteai intra desculț...

*

În rînd cu lumea... Îndelungată și amară a fost străduința de-a intra în rîndul ei. Satele noastre, pînă la eliberare nu se deosebeau prea mult de satele descrise de Dinicu Golescu în „Insemnările” din călătoriile lui. Vara, frunzișul bogat al pomilor, natura în toată splendoarea ei ascundea caria adîncă ce măcina așezările de oameni. Iarna le îmbrăca în haină albă. Dar să fi îndrăznit toamna tîrziu să calci pe ulițele năclăite de tină, să fi intrat în tinzile afumate, să fi dormit pe un prici în paie goale, să fi văzut cum tremurau miinile gospodinei cînd măsura mălaiul pentru mămăligă, dintr-un hambar sărac, să-i fi văzut pe copii jucîndu-se cu picioarele învinețite și crăpate de frig, în zăpadă!

S-ar fi înțeles mai lesne ce înseamnă azi pentru Estera Vekony, și pentru mulți ca ea, intrarea în rîndul lumii, puțînța de-a te îmbrăca omenește, de-a mîncea pe săturate, de-a-ți da copiii la școală...

În satul vechi, al lumii vechi, o asemenea minune nu se putea întîmpla. Erau prea mulți oameni desculți, atunci. Și de altfel țăranel nostru, colectivistul de astăzi, ar privi cu ironie la demnitățile de-a fi considerat fruntea satului de ieri. Exigențele lui sint de-un nivel ce depășește cu cîteva trepte istorice pe cele ale țăranelui de ieri.

Nu s-ar mai putea face cît de cît o comparație între ceea ce înseamnă astăzi a fi în rînd cu lumea, într-un sat în dezvoltare neconținută pe drumul luminos al socialismului și ce însemna a fi în rînd cu lumea, mai demult, pe vremea cînd țăranel umbla flămînd și desculț umilit și batjocorit...

ȘTEFAN LUCA

ÎN 1961 AGRICULTURA

va primi:

Pe masa acoperită cu o pînză roșie cineva a pus un buchetel de flori. Erau gherghine și cîteva fire de regina nopții, frumos mirositoare. Le desfăcu întii tovarășul Pap, secretarul comitetului raional P.M.R. din Gherla prezent la inaugurarea colectivei. Toți cei de față priveau cu uluire buchetelul. În mîna tovarășului Papp hîrtia cu care au fost învelite florile tremura ușor:

— Tovarăși! Ioachim Rus cere primirea lui în gospodăria agricolă colectivă...

De dimineață, badea Rus se sculase posomorit. Toți vecinii se pregăteau de sărbătoare, numai el nu. Tăra ul și fanfara, venile din satul vecin, cîntau ca la nuntă. Aproape tot satul era pe uliță și atungeau pînă-n bătaura lui zvonuri de glăsuri bucuroase, frînturi de melodii și risete. Cum ar fi vrut să fie printre ei! Dar cum să facă? Inima îl dădea ghes să ducă cererea, dar blestemata de încăpăținare îl trăgea înapoi. Nu-i venea la îndemînă să ducă cererea în ultimul moment, avea remușcări și îi era rușine. Pe la ora 9 îi bătu la ușă Alexandru Rus.

— Bade Ioachim, am venit să te invit și pe mata la adunarea de constituire a gospodăriei noastre.

— Pe mine zici? D-apoi nu știți că to nu-s înscris?...
— Azi nu ești, mîine poți să fii. Cînd te-î răzgîndi, noi te-om primi cu drag.

Lui badea Rus i se lumină fața. Scoase din sin hîrtia împăturită și scrisă cu grijă. Cererea de intrare în gospodăria agricolă colectivă din satul Birlea, comuna Lujerdiu. A patruzeci și noua gospodărie din raionul Gherla. Se duse apoi să culegă flori. Altfel nu putea înfățișa oamenilor tot ce l se petrecea în suflet. Florile puteau să vorbească mai bine despre recunoștința lui față de cei ce l-au deschis ochii și l-au arătat calea pe care să meargă. Față de comuniștii care au venit în casa lui să-l arate că drumul bel-

șugului este drumul colectivei. Recunoștință pentru învățatorul Teodor Flueras, care l-a adus într-o zi să citească „Desfășurarea” și „Pămînt deștelenit” și altele. Cum a mai citit el cu sete, din filă-n filă aceste cărți, cercînd în ele să afle răspuns la întrebările care îl frămîntau. Recunoștință pentru conferințele ținute la cămin, pline de învățăminte, dar pe care el, abia după un timp le-a pătruns.

...Comunistă Ileana Bulga, directoarea școlii de 7 ani din Lujerdiu, luă florile și le puse în vas, cu celelalte împreună. Opri doar o gherghină pe care-o puse pe reverul hal-

PATRUZECI și nouăzeci

nei tovarășului Vasile Mihalik, directorul S.M.T.-ului din Bonțida.

— Ne sînteți doar nași, nu se cuvine să vă înfățișați la adunare fără flori.

Lui Ilie Bulga, care urma să prezinte raportul comitetului de inițiativă, tovarășul Papp îi atrase atenția:

— Vezi, dacă adunarea generală va fi de acord cu primirea lui Ioachim Rus în gospodăria agricolă colectivă, corectează cifra aceea. Nu 126 de cereri, ci 127 vor fi.

Ilie Bulga a corectat...

O sută douăzeci și șapte de cereri, o sută douăzeci și șapte de familii, fiecare cu greutățile și bucuriile sale, au apucat să meargă pe același drum.

Comunistul Mircea Izidor a desfășurat o rodnică activitate pentru lămurirea oamenilor și tocmai de aceea oamenii l-au ales în comitetul de inițiativă.

— Uitați-vă la mine — spunea el consătenilor — mă știți, că și oasele mi-au fost mîncate de trudă la bogătan. Dar partidul ne-a arătat cum să scăpăm de neazuri. Statul mi-a ținut la școli cînelii copiilor din opt, și au ajuns oameni, fără să am vreo cheltuielă cu ei. N-am dus pentru ei plocoane și niel

taxe n-am plătit. Apoi to așa zic, că partidul și statul aista care ne-or scăpat de exploatare și ne-or învățat copiii, numai binele ne vor cînd ne îndeamnă să ne-nscriem în colectivă...

Onisie Rusu își iubea aprig avutul. O țîră să se fi atins cineva de ce era al lui, că apoi era baiul gață. Dar și bun gospodar, harnic și priceput era. Se-nscrisesse în întovărășire dîmpreună cu întreg satul. Și aici cu toții au învățat abecedarul muncii în comun și au aflat nemăsurată bucurie în roadele ei. Au ajuns întovărășii să construiască o magazie de cereale cu o capacitate de 20 vagoane, să întemeieze o turmă de mieluțe de 115 capete, să scoată piatră pentru un grajd nou, și cîte altele.

Pe Onisie Rusu ca și pe mulți alții, succesele dobîndite în întovărășire i-au făcut să vadă ce lucruri mari ar putea înfăptui în colectivă.

Ambrozie Jiman împreună cu cei doi fii gemeni au hotărît să mai aștepte să mai vadă ce s-o întîmpla. Într-o zi, au fost invitați să facă o vizită în comuna vecină, la Dăbica. Au plecat mai mulți cu un camion. Le-a iesit în întîmpinare președintele gospodăriei agricole colective, Teodor Holosutean, care și-a condus oaspeții peste tot. Cînd s-au întors, frații Jiman au devenit agitatori. Povesteau tuturor că la gospodăria din Dăbica fondul de bază este de un milion și două sute de mii lei. Colectiva are grajduri noi, frumoase, magazile noi sint mari, încăpătoare și pline cu cereale, că au vaci de soi vreo 68 și boi cam tot atîția, și cîte altele.

În zilele cînd se înfiripa gospodăria, organizația de bază ținea ședință în fiecare seară. Se discuiau cele constatate pe teren de agitatori, se făceau planuri pentru a doua zi. Comuniștii organizau conferințe, întruniri, lămuriau oamenii. De trei ori la rînd a fost preluat în adunarea populară a satului, Statutul g.a.c.

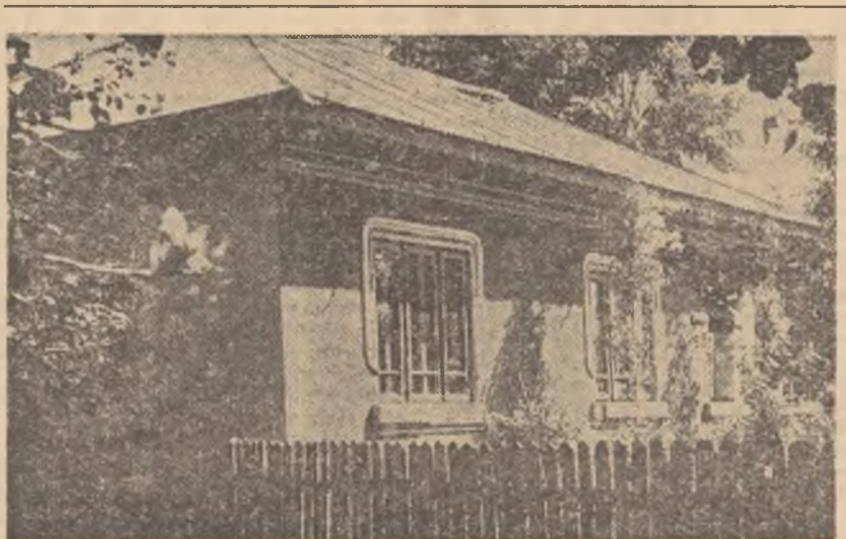
Iar într-o zi de octombrie, în străie de sărbătoare, oamenii s-au adunat la cămin să consfințească nașterea colectivei în care s-a înscris aproape tot satul.

Apoi, după ședință au rămas tot împreună, să prăznuiască evenimentul atît de important pentru ei. O colectivă mai vîrstnică, s-a apropiat de masa prezidiului. Avea în mîna o tavă cu o găină „simbolică” pe care a jucat-o ca la nuntă. A rostit poezia străveche, venită din adîncurile timpului, adresîndu-se „nașului”. Mai apoi, însă, s-a apropiat de masă și o femeie tînără, Carolina Rus. A rostit și ea o închinare:

„Frunză verde, bob de rouă
Noi pornim pe-o cale nouă;
Drumu i de belșug, și-i larg
Cum ne-a zis partidul drag.”

Versurile se născuseră chiar atunci, din bucurie și nădejde.

E. MARTON

În comuna colectivizată Radu Negru din raionul Călărași, zece de familii și-au construit case noi, luminoase și încăpătoare. Printre ele se numără și casa colectivistului Grigore N. Gheorghe, pe care o prezentăm în fotografie.

Ins

Acol
Și c
Ascu

Se.n
L-ai
De r
Un f
Nu l

Sti
răsc
mai
de te
fost
meni
de șc
iască
pentr
singe
berta
huril.
Ca și
doine
ză m
lui și
ruț e
tifica
genda

Păș
căt
nică
toam
dcl
e :

Datorit
nujii p

Ia roșu
dealuri
copacii
una. A
pălit.

Lăsău
și urcă
șențuit
nușiu c
mul că
apăsate
și poti
femei,
în grup
tesc în
tutor v
e unan
Adeseo
parcă s
pietre,
țirșiiți
gănitulu
dă gînc
dat să i
sens, pe
cere! S
degete
rau cu
lor și i
priveliș
ultimii
poarta
dată aj
tul lum
rilor în
frigului
scoși d
pentru

dintr-o vizită la muzeul „Doftana“

urge în vale
oțel,
și de ochi după
dealuri
cu castel.
fără nici o ființă
necată
și de suferință!

și melodia lor
st izvodite în cea
vitate, între ziduri
gratii de fier. Au
nenai cei mai oam-
ninate și suflete
care hidra cioco-
in lanțuri tocmai
uit, cu necruțarea
luptei pentru li-
lea poporului. Sti-
late de comuniști.
loriței”, al tuturor
or în care vibrea-
simțirea poporu-
ui nestine, auto-
ric Anonim, iden-
legenda sa: „Le-

tărîmul legendar,
cului. E o dumi-
caldă. Cromatica
anțată, de la ver-
siul gălbui și pînă

șesat de oseminte al cimitirului din
vale, de la „Trei Pruni“.

Sute și sute de mii de oameni din
toată țara au vizitat Doftana. Și
vin mereu alții să-și umple sufle-
tul cu amintirea trecutului și astfel
să înțeleagă mai bine cit de adînci
și amare sînt rădăcinile și cit de
scump plătită e dulceața zilelor pe
care le trăim acum.

În tăcerea solemnă glasul ghidului
reînvie pagini de istorie, scrise cu
sînge. Ceea ce se vede e reconstitui-
rea parțială, pentru muzeu, a flo-
roasei Bastilii românești de la a cărei
prăbușire se împlinesc douăzeci de
ani. În mai puțin de 50 de ani de
dăinuire, Doftana, cea mai „perfec-
ționată” temniță a țării, și-a cîștigat
o groznică celebritate. Clădită la
sfîrșitul veacului trecut, ea a luat
locul vechei ocne de la Telega unde
erau aruncați pradă morții sigure
răzvrățiții împotriva stăpînirii, prin-
tre care și haiducul Iancu Jianu.
Doftana intruchipa sălbăticia regi-
mului burghezo-moșieresc, dar tot-
odată și spaima cumplită pe care le-o
inspira exploatareii lupta dreaptă
a poporului.

Un coloz de granit, împrejmuit cu
zid gros și înalt de cîteva staturi de
om, și cu turnuri de pază. Opt sec-
ții de celule, legate de corpul cen-
tral printr-o clădi-
re în formă de
potcoavă. Celulele
întunecoase și în-
bușitoare, cu par-
doseală de ciment
și tavanul de tablă
ondulată, menți-
neau totdeauna o
umezeală rece care
pătrundea pînă-n
oase. Instalația de
încălzire era nu-
mai un element
de decor. Nu func-
ționa aproape nici-
odată. Gerurile
iernii puteau fi
înregistrate înăun-
tru cu aceleași
grade sub zero ca
și afară, sub cerul
liber. Zdrenguții,
aproape goi, bătuți
pînă la schilodire,
hrăniți cu turtol
de tărîțe și o sa-
ramură infectă
(scoasă dintr-o
baltă sărată unde
se-mbăiau boierii,
vara), în care plu-
teau cîteva frunze
de buruienii sau
două, trei boabe
de fasole (nefier-
te și acelea pen-
tru că direcția in-
chisorii „economi-
sea” lemnele) —
deținuții îndurau
pe deasupra aceas-
te teroare a frigu-

ul și Intortocheril coridorului, „deț-
niști reuseau cu ajutorul „măgăreței”
ismită materiale și alimente.
reața”, (pictură de A. ANASTASIU).

s-a așternut peste
cu îngîndurare,
ă fraza, una cîte
nă coaptă și a fin

mica gară Telega
o dată cu șoseaua
asă. Pe pavajul ce-
le riu, cit ține dru-
i și elastice, altele
z, altele mai lente
tofi de bărbăți și
copii și ici, colo,
cui soldățești ropo-
o poliritmie a tu-
moșia pelerinajului
deosebire de vîrstă.
scrutătoare caută
re în praful, printre
pași de odinioară
obsedantă a zân-
z. Ce cutremurare
or oameni le-a fost
aici într-un singur
maieexistind întoar-
ă, între baionete și
pe trăgaci, respi-
easma ierbi, flori-
i, sorbeau cu ochii
cilor și își numărau
mai despărteau de
penitenciarului. O
ajungeau la capă-
lîșea infernul tortu-
e al infometării și
Mulți nu mai erau
e de piatră decît
pați în pămîntul în-

lui perpetuu. Nefrita, reumatismul,
diareea, tuberculoza făceau ravagii.
Să ne gîndim că în acest iad au stat
oameni închiși, 10, 15 și chiar 20 de
ani: țărani răsculați în 1907, mili-
tanți de frunte ai mișcării muncito-
rești, luptători împotriva primului
război imperialist, organizatori ai
detașamentelor de voluntari romîni
pentru apărarea Puterii Sovietice,
muncitori participanți la greva ge-
nerală din 1920, ceferiști și petro-
liști participanți la eroicele lupte din
februarie 1933. Sute și sute de mun-
citori comuniști și țărani revoluțio-
nari, intelectuali progresiști, agita-
tori revoluționari din armată, con-
ducători ai organizațiilor de partid
și de masă au fost aruncați în sinis-
trul abator al Doftanei. O, dacă s-ar
aduna toți anii de osîndă, toate vie-
țile smulse poporului și strivite aici,
ce cifră zguduitoare ar rezulta! Mii
de ani de viață ucși în chipul cel
mai barbar.

„Dar — precum glăsuiește aceeași
tuburătoare „Legendă a Doftanei”
— soarele nu poți să-l stingi nici în
sînge / Dreptatea nu pieri nici cînd /
Un piept și un trup poți rupe, poți
fringe / Dar nu poți rupe un gînd...”

Gîndul însuflețitor, idealul sfînt
pentru care s-au avîntat în luptă cei
mai buni fii ai poporului muncitor,
s-a dovedit de neînfînt. Toate res-
presiunile și schingiuirile născocite
de zbirii inchisorii, toate provocă-
rile ticăloase, regimul de extermi-

Zi de vizită la muzeul Doftana.

nare aplicat cu o meticulozitate sce-
lerată, n-au putut zdruncina uriasa
forță morală a comuniștilor, coeziu-
nea și voința lor de luptă.

Nenumărații vizitatori privesc în-
delung, cu venerație, mărturiile luptei
crîncene, necurmte, ce a atins
proporții de epoece. Exponatele din
vitrine — documente și tablouri, re-
lieve vestimentare și instrumente de
tortură, lanțuri și cătușe — celule în
care au fost închiși conducătorii
partidului, reclădite aidoma, pînă la
ultimul amănunt, precum și explica-
țiile ghidului dau tuturor senzația
pregnantă a întoarcerii în timp. Fie-
care palmă de loc, fiecare lucru, are
un tîlc al său. La tot pasul reînvie
o frîntură a istoriei.

Iată, de pildă, la capătul unui cori-
dor, o bucată de șină de fier, agă-
țată în perete. E vestita toacă. Stă
inertă, roasă încet de colțul ruginei.
Dar cite povestește toaca în graiul
său mut...

Deținuții politici, organizați și con-
duși de comuniști, întreprindeau ac-
țiuni specifice condițiilor din temni-
ță. Dis-de-dimineață, la un anumit
semnal, scandau în cor lozinci de
luptă, cerînd crearea regimului po-
litic, deschiderea celulelor, încetarea
bătăilor. Din celulă în celulă glasuri-
le se uneau într-unul singur, și în-
treaga închisoare vîia ca bîntuită de
furtună. Ecoile acestor glasuri trecea
prin ziduri revărsîndu-se ca un to-
rent peste dealuri. Auzindu-le, mun-
citorii din împrejurimi, petroliștii
Cîmpinei, veneau și organizau pu-
ternice demonstrații în sprijinul to-
varășilor închiși. Scandările în cor
durau adeseori toată ziua. Orbiți de
furie gardienii se năpusteau în ce-
lule să „restabilească liniștea” cu
ajutorul pumnilor și vinelor de bou.
Cei loviți aveau drept unică armă
de apărare strigătul: „Nu bate”!,
reluat îndată de toți deținuții poli-
tici și amplificat la maximum. Iar
călăii erau nevoiți să dea înapoi. Ex-
asperată de corul unison al acestor
glasuri omenești, pe care n-1 le putea
înăbuși nimeni, administrația in-
chisorii a născocit toaca. În toate
cotloanele, pe toate coridoarele au
fost atîrnate bucăți de șine de fier,

Ilie Pintilie studiind material de
partid
(pictură de G. ȘARU)

în care gardienii băteau frenetic,
pînă le amorțeau mîinile, ca să a-
coperă astfel scandările din celule.
„Sună toaca prin toată Doftana!”.
Era o larmă asurzitoare, distrugă-
toare de nervi. Au rezistat comu-
niștii teroarei zgomotului? Au rez-
istat. Iar administrația, în cele din
urmă, a fost nevoită să abandoneze
toaca.

Unul din tablourile reproduse la
muzeu înfățișează „măgăreța”: un
băț de capătul căruia era agățat un
săculeț. Scoasă în coridor prin vize-
ta ușii, măgăreța transmitea de la
o celulă la alta alimente pentru
vreun tovarăș care avea mai mare
nevoie, medicamente sau materiale
de partid scrise pe foiță de țigară.
Era una din formele de legătură.
La rîndul său, țeava de calorifer a
devenit un telegraf sui generis. Prin
ciocănituri, după un cod special, co-
muniștii comunicau între ei, trans-
mițîndu-și informații, sarcini și in-
dicații de partid.

Cu uimire și adîncă
admirație vizi-
tatorul de azi află,
de asemenea, că
începînd din 1937,
comuniștii au în-
ceput și au reali-
zat în mare taină
construcția unui a-
parat de radio-re-
cepție, atît de bine
ascuns în ziduri
încît zbirii lui
Eugen Săvinescu,
„balaurul” nu l-au
putut dibui. Minu-
sculul aparat cap-
ta din eter frea-
mătul lumii, adu-
cînd prompt la cu-
noștința celor din
celule cursul even-
imentelor politice
interne și interna-
ționale. Strălucită

expresie a dibăciei, inventivității și
curajului revoluționar al eroilor
Doftanei luptătoare!

Deși izolați prin ziduri groase, în
întunericul celulelor de pedepsire
din faimoasa secție „H”, comuniștii
au trăit permanent viața colectivă,
organizată, de partid. În cadrul ce-
lulei comuniste s-a desfășurat conti-
nuu, în ciuda a mii de greutăți, în-
vățămîntul de cultură generală, e-
ducația politică, studierea operelor
lui Marx, Engels, Lenin, s-au ținut
lecții și conferințe, au fost redacta-
te, multiplicare manual și difuzate
ziare proprii...

Comuniștii s-au dovedit înfînt
mai tîrî decît călăii. Trupurile mul-
toră dintre minunații luptători au
fost frînte, dar măreția lor cauză
n-a putut fi înăbușită. În memoria
generațiilor Doftana va rămîne nu
numai ca una din cele mai odioase
temnițe ale Romîniei burghezo-mo-
șierești ci și ca o adevărată univer-
sitate revoluționară, în care s-au
format și s-au călîit multe cadre de
nădejde ale partidului nostru. Sub
conducerea tovarășului Gheorghe
Gheorghiu-Dej, care a fost întemni-
țat aici în anii 1937-1940, educarea
marxist-leninistă a cadrelor de par-
tid, mobilizarea lor la luptă împo-
triva oportuniștilor și trădătorilor,
pentru întărirea colectivului revolu-
ționar și a legăturii între lupta co-
muniștilor din închisoare și acțiunile

generale ale Partidului Comunist,
au cunoscut o amploare mereu cres-
cîndă.

Temeliile subrede ale Doftanei au
fost serios zdruncinate de un cutre-
mur de pămînt la 22 octombrie 1940.
În pereții celulelor s-au ivit crăpă-
turi adînci, mai multe tavane s-au
prăbușit.

Conducerea colectivului de dețî-
nuți politici a tras atunci semnalul
de alarmă, cerînd într-un memoriu
adresat direcției închisorilor ca Do-
ftana să fie evacuată. Însă „experții”
guvernului antonescian, premeditînd
una din cele mai odioase crime, au
dat asigurări liniștitoare și nu au ad-
mis evacuarea. Curînd după aceea,
în noaptea de 9 spre 10 noiembrie
1940, un nou cutremur a făcut să se
năruiască zidurile închisorii. Cu e-
forturi supraomenești și cu riscul
propriei vieți, fără unelte, echipele
organizate de tovarășii Gheorghe

Sculptură în lemn executată la Doftana în anul 1932,
reprezentînd ruperea lanțului imperialist de către pro-
letariatul rus pe a șasea parte a globului pămîntesc.

Gheorghiu-Dej și Emil Bodnăraș, au
lucrat ore și ore în șir, pentru a
salva viața tovarășilor îngropați sub
dărîmături și a da primele ajutoare
răniților. Mulți, însă, printre care
Ilie Pintilie, Andre Prot, Ianoș Her-
bac, Ion Galuzinschi, Gheorghe Pa-
loș, n-au mai putut fi salvați. Cri-
minala nepăsare a autorităților fas-
cisto-legionare își atinsese țelul...

De ani și ani de zile, din primă-
vară pînă iarna, de sărbători și în
zile de lucru, pe mormintele de la
„Trei Pruni” sînt depuse buchete de
flori. Flori albe, roșii, albastre. Une-
le se ofilesc, altele proaspete le iau
mereu locul

În incinta fostei temnițe, la secția
„C”, parțial reconstruită, a fost a-
șezată o placă de marmoră albă. În
chiar acei loc — explică inscripția
— și-a dat sfîrșitul Ilie Pintilie. Și
acolo, sînt totdeauna flori. Printre
ele am văzut, în toamna aceasta,
una mai puțin obișnuită: o cravată
roșie de pionier. Ofranda cea mai
prețioasă a unui copil din clasa a
III-a. Așezată sub placa memorială,
între buchete și coroane de flori,
cravata roșie este unul din cele mai
mișcătoare omagii aduse luptei și
jertfelor comuniștilor, din care a
crescut floarea minunatei primăveri
a vieții noastre de acum.

O parte a iotului de vișel al gospodăriei colective din Nădab, regiunea Oradea.

Să creăm un nucleu propriu de animale

Din experiența noastră

Știm cu toții că sporirea efectivului de vaci proprietate obștească aduce fiecărei gospodării colective venituri bănești dintre cele mai frumoase. Sarcini deosebite pune acum în fața noastră, a oamenilor muncii de pe ogoare, planul șesenal aprobat de Congresul al III-lea al Partidului, care prevede că, până la sfârșitul anului 1965 numărul bovinelor trebuie să crească la 5.800.000, din care vaci cu lapte 2.900.000. Cum putem ajunge la îndeplinirea acestui obiectiv? Raportul prezentat la Congres de tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej ne-o arată limpede: „Gospodăriile agricole de stat și gospodăriile colective au datoria să se ocupe îndeaproape de creșterea tineretului bovin din cele mai bune și mai productive rase de lapte, spre a asigura creșterea efectivului din matcă proprie”.

Iată deci drumul cel mai sigur către dezvoltarea fermelor: selecționarea și creșterea tineretului bovin bun de ră-

silă, crearea unui nucleu propriu de animale din rase superioare.

Gospodăria noastră are o experiență destul de bogată în ce privește prăsila proprie. Încă din anul 1958, de la colectivizarea întregii comune, în gospodăria noastră colectivă a luat ființă, cu sprijinul și sub îndrumarea Ministerului Agriculturii, un centru de selecție. În linia mari, gospodăria noastră întrunea condițiile cerute de înființarea unui asemenea centru de selecție. La o suprafață de 3.000 ha., aveam pe atunci 100 de vaci cu lapte și 70 de juninci, toate din rasa roșie de stepă. La acest efectiv, ce-i drept, nu ajunsesem cu una, cu două. Comuna Ștefan Vodă se află în plin Bărăgan. Iernile sînt pe la noi aspre, iar verile fierbinți și secetoase. Pășunile erau sărace înainte vreme, iar vacile, puține cite se aflau prin ogrăzi — slabe și de cele mai multe ori sterpe. Se pune întrebarea: Va izbuti gospodăria colectivă să-și facă

o fermă de vaci rentabilă? Astăzi putem spune: Da, am izbutit pe deplin.

La un efectiv sporit, ferma noastră a ajuns pe de o parte, prin prăsila proprie, iar pe de alta, datorită avantajelor ce decurg din îngrășarea animalelor luate în custodie de la O.R.A.C.A. În anul 1957, bunăoară, am luat spre îngrășare 100 de vișele, a căror greutate, printr-o bună furajare din primăvară până-n toamnă, aproape că s-a dublat. Cum sporul prevăzut pentru predare era de 10 la sută, nouă ne-au rămas gratuit nu mai puțin de 40 vișele, dintre care 20 roșii de stepă, 15 brune și 5 Simenthal. Astfel, gospodăria noastră n-a mai fost nevoită să cumpere vaci din alte părți. Vreau să mai arăt și altceva: la sacrificări de tineret bovin n-am recurs decît atunci cînd a fost vorba de animalele reformate și numai cu avizul medicului veterinar.

Asigurînd animalelor condiții bune de adăpost și furajare, sporindu-le numărul prin prăsila proprie, am ajuns acum la un număr de 160 vaci cu lapte și 235 juninci, un adevărat tezaur al fermei noastre declarată centru de selecție, care în curînd va putea să furnizeze și altor gospodării colective, animale de rasă.

Iată la ce rezultate a ajuns o gospodărie ca a noastră, aflată în plin Bărăgan. Iar explicația reușitei noastre stă tocmai în grija pentru crearea unui nucleu propriu de animale. Nici nu începe vorba că în această problemă sînt multe de spus și că ea merită să fie dezbătută mai pe larg. Am fi bucuroși să aflăm și părerea altora, să putem învăța din experiența cit mai multor gospodării agricole colective.

GHEORGHE OPREA
președintele G.A.C. „7 Noiembrie”, comuna Ștefan Vodă, regiunea București

La gospodăria colectivă din Adunații Copăceni, raionul Vidra, au început lucrările la cel de-al doilea grajd cu o capacitate de 100 vite.

Nutrețuri ieftine în hrana animalelor

În condițiile țării noastre, porumbul, cu deosebire porumbul cultivat pentru siloz, constituie nutrețul principal și o mare rezervă a agriculturii pentru sporirea producției de lapte și de carne. Pentru valorificarea integrală a acestei valoroase plante de nutreț în hrana animalelor, se folosesc cocenii rămași după recoltarea știuleților și ciocălăii rămași după îndepărtarea boabelor.

Cocenii de porumb se obțin la noi în cantități uriașe, peste șase milioane tone anual. Valoarea nutritivă a cocenilor este de asemenea destul de ridicată: 0,35—0,40 unități nutritive (o unitate nutritivă este egală ca putere hrănitore cu 1 kg. de ovăz). Valoarea nutritivă a cocenilor de porumb este apropiată de valoarea nutritivă a unui fin de calitate a doua. Însă valorificarea cocenilor folosiți în hrana animalelor se face de obicei numai pe jumătatea posibilităților sau și mai puțin. Aceasta datorită faptului că la recoltare cocenii sînt lăsați pe cîmp mult timp în bătaia vîntului și a ploilor. Astfel se pierde cea mai valoroasă parte a lor — frunzele. Prin folosirea cocenilor în stare nepreparată, sub formă de ogrinji (bețe) ei pierd pînă la 40—50 la sută din valoarea lor.

Cocenii de porumb trebuie să fie tăiați în același timp sau imediat după recoltarea știuleților, cînd plantele mai păstrează din suculență și frunzele sînt mai puțin sfărîmicioase. Transportul cocenilor de pe cîmp trebuie făcut cu grijă, pe timp răcoros și fără vînt, iar păstrarea în glugi, ca să fie feriți de ploaie. Astfel, ei pot înlocui jumătate, pînă la două treimi din rația de fin, fără ca producția animalelor să se resimțim.

Cocenii de porumb conțin în cantități mari o substanță care se mistuie greu, celuloza. Din această cauză cocenii se valorifică mai complex în stare preparată prin: tocare, înmuiere și dospire cu saramură în concentrație de 0,5—1,5 la sută, apă melasată 1,5—2 la sută sau cu borhoturi lichide.

Mai bine se valorifică cocenii prin însilozare cu plante suculente. În experiențele făcute la Institutul de cercetări pentru cultura porumbului, a dat rezultate bune însilozarea cocenilor în amestec cu porumb verde, obținut din cultura a doua făcută în miriștea orzului de toamnă. De asemenea se recomandă însilozarea cocenilor de porumb fără alte plante însă cu adaos de melasă, uree și bacterii lactice care ajută la fermentație.

În cazul folosirii cocenilor de porumb în hrana vacilor de lapte sau a vitelor cornute puse la îngrășat, ei trebuie să fie asociați în rație cu nutrețuri bogate în proteine, ca fin bun, șroturi, tărîțe etc. În ultimul timp se folosesc în hrana animalelor rumegătoare, alături de cocenii de porumb, ureea, o substanță produsă pe cale chimică dintr-o materie primă inepuizabilă a-

nume azotului (un gaz) din aerul atmosferic. Un kilogram de uree costă aproximativ 2 lei, iar valoarea ei echivalează cu 4,7 kg. șroturi de floarea-soarelui sau cu 8 kg. uruială de mazăre — nutrețuri după cum se știe bogate în proteină. Fiind însă o substanță toxică nu se poate folosi decît în cantități de pînă la jumătate de gram de fiecare 1 kg. greutate vie a animalelor, ceea ce ar reveni la 100—200 gr. pe cap de vită mare sau 15—20 gr. pe cap de oaie. Trebuie folosită întotdeauna asociată cu melasă în proporție de: o parte uree la 9 părți melasă. În lipsa melasei se poate folosi sfecla în cantități de 5—7 kg. sau borhotul de sfeclă în cantități de 8—10 kg. Rezultate mai bune se obțin însă cînd folosim melasă.

Ureea împreună cu melasa se folosesc ca suplimente la rații în care se folosește ca nutreț de bază unul din următoarele: coceni uscați de porumb 10—25 kg., făină de ciocălăi de porumb 4—5 kg., siloz obținut din porumb verde 15—40 kg sau borhot de sfeclă 15—50 kg. Pe lângă acestea se mai adaugă 2—4 kg. nutrețuri fibroase, 1—2 kg. nutrețuri concentrate (de preferință uruială de porumb, zoană uruită sau alte deșeuri).

La stațiunile experimentale ale Institutului de cercetări pentru cultura porumbului, în anii 1958 și 1959 s-au îngrășat citeva sute de bovine cu coceni uscați de porumb și cu siloz de porumb, la care s-au folosit adausuri de uree și melasă. Sporul mediu zilnic de creștere în greutate a variat după vîrsta și mărimea animalelor între 700—900 gr. iar costul nutrețurilor consumate pentru producerea a 1 kg. spor în toate cazurile a fost sub 5 lei.

O altă posibilitate de valorificare bună a cocenilor de porumb este însilozarea acestora cu porumb verde obținut din cultura a doua, făcută în miriștea orzului de toamnă. În anii 1958 și 1959, la baza experimentală a I.C.C.P. Fundulea s-au însilozat cite 250 vagoane coceni uscați în amestec cu porumb verde. Proporțiile au fost de: jumătate coceni uscați și jumătate porumb verde sau două treimi coceni uscați și o treime porumb verde. La acestea s-au mai adăugat melasă 10 kg. la tonă și bacterii lactice 2 doze (sticle) la 1 vagon de nutreț. S-a obținut un nutreț de calitate bună care s-a folosit în hrana vacilor de lapte în cantități de cca. 25 kg. pe zi.

S-a mai experimentat tot în condiții de mare producție însilozarea cocenilor de porumb fără alte plante suculente, numai cu melasă și cu bacterii lactice. La un vagon de coceni uscați s-a folosit 150 kg. melasă și 3 doze (sticle) bacterii lactice. Pentru reușita însilozării s-au adăugat cite 60—70 litri apă de fiecare 100 kg. coceni uscați. S-a obținut un nutreț murat de calitate satisfăcătoare, consumat de vacile de lapte în cantități de cca. 20 kg. în 24 ore.

Cocenii de porumb singuri și împreună cu porumbul verde s-au însilozat în silozuri săpate în pămînt în forma unei tranșee cu dimensiunile 3,5—4 m. lățimea la fund, 4,5—5 m. lățimea sus, 1,5—2 m., înălțimea și 20—25 m. lungimea. Aceste dimensiuni mai mari decît cele obișnuite la noi pînă acum, au permis ca presarea nutrețului să se facă cu tractoarele cu șenile și pierderile să fie mici.

Experiențele amintite, făcute în condiții de mare producție ne arată posibilitățile mari pe care le oferă cocenii de porumb, folosiți împreună cu porumbul verde cultivat în miriștea, pentru asigurarea bazei furajere.

Prof. univ.
GHEORGHE BĂIA
Institutul agronomic
N. Bălcescu — București

O lucrare ce trebuie făcută cît mai grabnic

Toamna se apropie de sfîrșit. A fost o toamnă frumoasă și bogată atît în roade cît și în învățămînte. Cei care n-au așteptat totul de la natură se bucură acum pe bună dreptate și de rod bogat, și de învățămîntele acumulate.

S-ar putea trage învățămînt de pildă, de la colectivității din Jimbolia, regiunea Timișoara, care în toamna asta au recoltat în medie cite 6.000 kg. porumb la hectar, iar de pe unele suprafețe chiar 9.000 și 10.000 kg. știuleți la hectar. Gospodăria de stat din Horezu-Poenari, regiunea Craiova, a dobindit în medie 7.000 kg. porumb știuleți la hectar, producția record fiind de 11.300 kg. în medie pe un lot de 15 hectare.

Cum au obținut aceste unități agricole socialiste asemenea recolte? Respectînd regulile agrotehnice în pregătirea terenului și întreținerea culturilor.

Printre aceste lucrări se numără și arăturile adînci de toamnă. Experiența a demonstrat că această lucrare afinează bine solul și astfel ajută ca în pămînt să pătrundă și să se adune o mai mare cantitate de apă provenită din ploii și din topirea zăpezii. Se știe că plantele absorb apa din pămînt cu ajutorul rădăcinilor. Ori, prin afinarea în adîncime a pămîntului se îngăduie ca rădăcinile plantelor să pătrundă mai adînc în sol și prin urmare să asigure

plantei umezeala și să reziste mai bine la secetă. Arătura adîncă de toamnă însă mai are și alt avantaj și anume favorizează activitatea microorganismelor care ajută la formarea hranei pentru plante. Sub arătura de toamnă se îngroapă îngrășăminte naturale (gunoi de grajd) în cantitate de cca. 15—20 tone la hectar, în terenurile ușoare și 25—30 tone la hectar pentru terenurile grele.

Arăturile adînci de toamnă însă nu se fac la întimplare. Trebuie ținut seama de particularitățile terenului. În general, arătura adîncă de toamnă se face la adîncimea de 28—30 cm. Pe terenurile podzolice, care au un strat arabil mai subțire, arătura va trebui adîncită cu 2—3 cm. față de cea practică înainte. E bine ca după plug să fie folosite și scormonitoarele, care afinează mai bine pămîntul în adîncime.

În primăvară se vor însămînța numai cu porumb 3.850.000 ha., din care 350.000 ha. porumb pentru siloz. Alte sute de mii de hectare vor fi însămînțate cu diferite culturi ca: floarea-soarelui, sfeclă de zahăr, cartofi etc.

Ținînd seama de însemnătaea arăturii de toamnă în scopul sporirii producției, este necesar ca ea să fie făcută pe toate suprafețele de teren destinate a fi însămînțate în primăvară.

Să asigurăm o activitate culturală bogată și multilaterală în timpul iernii!

Spicuri din planul de muncă al unui cămin cultural

Căminul cultural din comuna Araci, raionul Codlea, și-a întocmit din vreme un vast plan de muncă, pe baza căruia s-a depus o intensă activitate de organizare a cercurilor, de precizare a tematicilor, de stabilire a repertoriilor formațiilor artistice în scopul desfășurării unei munci culturale bogate în conținut și strâns legată de problemele majore ale construirii socialismului. Toate acestea au fost discutate, după ce în prealabil fuseseră numiți responsabili fiecarei forme de activitate în parte.

Colectivul de conferențieri, de pildă, a fixat tematica unei serii de expuneri în care, vor fi prezentate: trecutul glorios de luptă al clasei muncitoare, aspecte din lupta comunistilor împotriva orînduirii burghezo-moșierești, precum și realizările regimului nostru democrat-popular.

În ceea ce privește propaganda agricolă, s-a fixat tematica primelor conferințe, legate în special de dezvoltarea agriculturii și șeptelului în următorii șase ani. Tot pe linia propagandei agricole vor fi organizate două seri cu tema: „Să cunoaștem realizările gospodăriei agricole colective din Bod” și „Avantajele marii gospodării socialiste pentru țărani muncitori” care vor fi precedate de vizitarea de către întovărășiții din comuna Araci, a gospodăriei colective de la Bod.

O deosebită atenție este acordată popularizării științei. Colectivul de conferențieri a programat expuneri despre „Știința și superstițiile”, „Explicarea științifică a viselor”, „Ce sînt fulgerul și trăsnetul”, o seară de întrebări și răspunsuri intitulată „Despre vrăjitoare și leacurile băbești” și o seară tematică: „Știința în slujba omului”. Aceste manifestări vor fi continuate în lunile următoare de conferințe, seri tematice și chiar concursuri „Cine știe citeștigă” pe teme științifice.

Și educarea tineretului este o preocupare de seamă pentru colectivul de conducere al căminului cultural din Araci. În afară de periodică organizare a „Joilor tineretului”, au fost incluse în plan conferințe ca: „Din viața și lupta uteciștilor”, „Școala și familia”, „Educația în familie”, „Dragostea și prietenia”, precum și seri pe teme legate de educație. Cum anul acesta vor mai fi organizate două cercuri sportive (șah și tenis de masă) și un cerc al mișcărilor îndemnatice, este firesc că în special tineretul va fi atras spre ele.

Biblioteca Eugenia Molnar și-a proșus, împreună cu colectivul său, mărirea numărului de cititori, organizarea a două biblioteci de casă, a încă unui cerc de citit, precum și a unei serii de manifestări: seri literare, recenzii, seri de întrebări și răspunsuri pe teme luate din literatură.

Și echipa de teatru a căminului și-a alcătuit un bogat program de activitate. Piese de teatru „Indoiala” de E. Maftai, „O să fie nuntă Mare” de Lucia Demetrius și „Fata tatii cea frumoasă” de Ion Ghelme-Destelnică vor vedea lumina rampei în interpretarea formației condusă de Nina Axente, iar piesele în limba maghiară „Un musafir căzut din cer”, „Valea dantelată”, „Anii negri” vor fi puse în scenă de Tök Iulia.

Echipa de cor va pregăti cîntecul „Măreț pămînt al patriei iubite”, Steagul partidului” și „Bucurie în colectivă”.

★

Spicind din planul de muncă al căminului cultural din Araci, aceste câteva teme și titluri (doar cîteva din lungul lor șir), am înțeles că preocuparea colectivului său de conducere este de a contribui în mod intens la educarea socialistă a țăranilor muncitori. Și tocmai pentru că acolo există un colectiv bun de activiști culturali, tocmai pentru că el nu-și precupește eforturile în munca de ridicare a nivelului cultural al oamenilor din comună, ar fi de dorit ca sprijinul pe care-l capătă din partea statului popular (în special în privința unui local pentru cămin) să fie mult sporit.

LIANA MAXY

Constantin Predescu, activist al căminului cultural din Comana, raionul Vidra, pregătește decorurile pentru piesa „Partea leului” care se va prezenta în curînd pe scena căminului.

„De la lume adunate și-n Comana arătate”, așa se intitulează programul brigăzii artistice de agitație a căminului cultural Comana, raionul Vidra, la care colectivul de creație aduce ultimele îmbunătățiri.

DESPRE SARCINILE FORMAȚIILOR DE TEATRU

De curînd a luat sfîrșit faza regională a celui de al II-lea Festival bienal de teatru de amatori „Ion Luca Caragiale”, la care au participat aproape 250 echipe de teatru ale căminelor culturale sătesci, în afara celor cîteva sute de formații sindicale și ale caselor raionale de cultură.

O primă constatare care se impune în urma fazei regionale este că, de la an la an, de la un festival la altul, teatrul de amatori sătesc se dezvoltă tot mai mult, nu numai în ceea ce privește pătrunderea la sate a unui repertoriu mai bogat, variat și actual, dar și în privința creșterii nivelului artistic al spectacolelor de teatru prezentate pe scenele căminelor culturale. Unele spectacole cu piesele „Răzeșii lui Bogdan” de Ernst Maftai (Dolhasca, Regiunea Suceava), „Recolta de aur” de A. Baranga (Lipănești-Ploiești), „Rătăcirea” de T. Vornic (Săcele, Regiunea Stalin), „O să fie nuntă mare” de L. Demetrius (Frătești, Regiunea București), „Indoiala” de E. Maftai (Budișteni, Regiunea Pitești), „Șoimul” de M. Davidoglu (Ada-Kaleh, Regiunea Craiova) etc., care au fost prezentate în cadrul recentei faze regionale a festivalului, au dovedit un nivel artistic ridicat și au satisfăcut exigențele artistice ale miilor de spectatori prezenți în sălile de concurs.

Ne apropiem de sfîrșitul celui de al II-lea Festival bienal de teatru de amatori, dar în același timp ne găsim în pragul sosirii unui anotimp foarte prielnic pentru intensificarea muncii artistice de masă la sate. Perioada de iarnă, cu seriile ei lungi oferă posibilitatea echipelor de teatru de a spori numărul de spectacole și spectatori și a asigura spectacole cât mai reușite din punct de vedere artistic.

Pe întreaga perioadă de iarnă se pot iniția anumite acțiuni de masă care să stimuleze încontinuu dezvoltarea mișcării teatrale de amatori de la sate. Organizarea unor schimburi de spectacole teatrale între un număr de 5—6 colective din localitățile învecinate — pe baza unor planuri concrete de deplasări, asemenea turneelor — poate constitui un bun prilej de activizare a echipelor existente și de înființare de noi echipe, dar și o cale foarte potrivită pentru răspîndirea în mase a unui repertoriu nou și tot mai variat. În cadrul acestor deplasări gen turneu, în 5—6 sate, echipa respectivă va avea posibilitatea să prezinte același spectacol în mai multe localități, în fața a mai multor țărani muncitori, eliminîndu-se astfel deficiența ca o piesă prezentată de către un colectiv sătesc să fie prezentată numai o singură dată și numai în satul respectiv.

În unele regiuni, ca de exemplu Bacău, încă din iarna trecută s-a luat măsura stabilirii unui reperto-

riu pe stagiune la căminele culturale, fixîndu-se cîte 2—3 piese ce trebuiau prezentate într-o perioadă de către fiecare cămin, precum și numărul de spectacole ce urmau a fi susținute cu piesele respective în sat și în localitățile din împrejurimi. Este o metodă foarte bună care trebuie să fie generalizată și în alte regiuni în această perioadă de iarnă, metodă care va contribui la asigurarea unei activități teatrale sătesci mai bogate și mai atrăgătoare, cu o sferă de cuprindere mai largă, la dezvoltarea vieții cultural-artistice a satelor patriei noastre.

Bineînțeles că numărul spectacolelor ce se vor realiza prin acest sistem, va putea spori cu acel al spectacolelor ce vor fi susținute de către casele raionale de cultură în deplasările lor la sate. Directorul casei raionale de cultură din Topoloveni, Regiunea Pitești, prezentînd la faza regională, rezultatele obținute de echipa lor de teatru în cadrul activității obștești, arăta că în cîteva luni de zile au susținut peste 10 spectacole la sate, iar acum se găsesc în plină acțiune pentru realizarea angajamentului luat de ei de a nu rămîne nici o localitate din raion în care să nu prezinte cel puțin un spectacol de teatru în această perioadă de iarnă.

În etapa actuală, o sarcină de seamă a teatrului sătesc de amatori este ca, paralel cu munca de improspătare continuă a repertoriului, să crească calitatea artistică a spectacolelor.

Creșterea nivelului artistic al colectivelor de teatru sătesci depinde în foarte mare măsură de preocuparea caselor raionale ale creației populare, școlilor populare de artă

și caselor raionale de cultură pentru pregătirea din punct de vedere artistic a instructorilor de la sate. De aceea este necesar ca în cadrul secțiilor externe de regie ale școlilor populare de artă sau al cursurilor cu regizorii amatori organizate de casele regionale ale creației populare să se pună un accent deosebit pe asimilarea de către cursanți a cunoștințelor predate, îndeosebi a celor legate de montarea unui spectacol de teatru (analiza regizorală, distribuția, mișcarea în scenă, interpretarea, elemente de decor, machiaj etc.) în așa fel încît la sfîrșitul unui curs fiecare regizor să posede noțiunile elementare privind realizarea unui spectacol de teatru sătesc.

La ridicarea continuă a valorii artistice a unui spectacol de teatru sătesc un cuvînt de spus îl au teatrele profesioniste și cu prilejul celui de al II-lea Festival a reieșit faptul că echipele sătesci care au fost ajutate de regizori și artiști profesioniști s-au clasat întotdeauna pe locuri fruntașe. Important este însă faptul de a se spori căile de ajutorare de către profesioniști a teatrului sătesc în așa fel încît activitatea și influența unui singur artist să se resfrîngă dintr-odată asupra mai multor instructori de teatru sătesci. Și există asemenea posibilități. Organizarea unor cabinete metodice pentru instructorii amatori (Teatrul de stat Sibiu), studiouri ale artistului amator (Teatrul de stat Ploiești etc.), deplasări la sate cu spectacole scurte și discuții colective cu amatori (Teatrul de stat Orașul Stalin, Teatrul de stat Bacău etc.), cronici în presa locală, vizionarea unor spectacole profesioniste de către amatori, precum și sprijinul direct ce poate fi dat de numărul mare al artiștilor profesioniști, echipelor sătesci, constituie mîșcări teatru de amatori de către teatrele profesioniste.

În ultimul timp tot mai mult se simte nevoia pătrunderii pe o scară tot mai largă la sate și a teatrului de păpuși cu amatori, gen care place foarte mult la sate și care totuși, este mult rămas în urmă. Munca de instruire a unor minutori de păpuși de la sate cu cea de creare a condițiilor materiale necesare funcționării teatrului de păpuși trebuie să se desfășoare paralel de către instituțiile care sînt chemate să răspundă la asemenea sarcini importante pentru dezvoltarea teatrului de păpuși.

Îmbinarea eforturilor tuturor activiștilor culturali pentru dezvoltarea teatrului sătesc de amatori va duce la creșterea contribuției activității artistice în munca de educare socialistă a țăranilor muncitori și la mobilizarea acestora pentru înfăptuirea sarcinilor mărețe trasate de către cel de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român.

N. NISTOR
director al Casei centrale a creației populare

ALMANAH vorbit

A fi în miezul evenimentelor, răspunzînd cu promptitudine la cerințele vremii, ale oamenilor muncii, acestea sînt principalele calități spre a căror dobîndire trebuie să tindă activitatea cultural-educativă desfășurată în căminele culturale.

Un instructaj cu directorii căminelor culturale privind sarcinile ce le revin în această direcție este, desigur, util și necesar. Dar atunci cînd acesta se asociază cu prezentarea unor activități practice model, instruirea activiștilor culturali devine mai eficace. Conducerea casei raionale de cultură din Turda a găsit de cuvînt să prezinte în fața activiștilor culturali adunați în

seminarul raional, un almanah vorbit, pornind de la constatarea că în această formă se pot cuprinde problemele de cea mai mare actualitate în mod atractiv, fără a reclama un timp exagerat de lung.

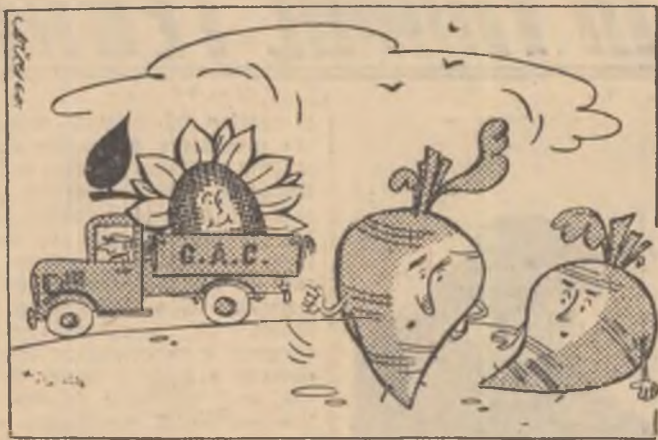
Au fost tratate patru teme. Almanahul vorbit a cuprins o scurtă expunere asupra situației internaționale, un moment istoric (acesta este în funcție de calendarul evenimentelor), sarcinile care revin activiștilor culturali din raion în munca de transformare socialistă a agriculturii și o expunere despre opoziția dintre știință și religie.

Fără indoială, prezentarea almanahului vorbit în fața activiștilor cultu-

rali din raion este o inițiativă bună. Din păcate însă, în realizarea ei au existat cîteva lipsuri. Explicînd auditoriului ce este un almanah vorbit, tovarășul Traian Trifu, metodist al casei raionale de cultură, arăta că este necesar ca în această formă a muncii culturale de masă să se utilizeze un bogat material ilustrativ. Nici urmă însă n-a fost în almanahul vorbit prezentat de casa raională de cultură, de material ilustrativ. De asemenea, depășirea de către toți conferențierii a timpului acordat, constituie o parte slabă, micșorînd caracterul viu, antrenant pe care trebuie să-l aibă un almanah vorbit.

E. ABRAHAM

În afara recoltei bogate de sfeclă de zahăr, anul acesta colectivisti din comuna Cocargea, raionul Fetești, au obținut o producție record de floarea soarelui.

— Uite ce mare a crescut, nu mai încapă în căruță. A ajuns să meargă numai cu camionul.
(Desen de NIC. NICOLAESCU)

Cu HA! și CU tite

Panou de onoare

Numeroase cămine culturale din regiunea București, au pregătit frumoase programe artistice pentru sezonul de iarnă.

Vor veni — se înțelege — luni de iarnă friguroase; numai dinșil vor culege aplauze... călduroase.

MIRCEA CODRESCU

La G.A.C. Urca, raionul Turda, crescătoria de porci nu are adăpost corespunzător.

Ursul: — N-am ce-ți face, aici e locul meu. Ce vină am eu, dacă nu vi se repară vouă grajdurile?...
(Desen de NIC. NICOLAESCU)

Țică

Țică, astăzi după-masă
Nu a stat o clipă-acasă
Și avea de învățat;
Satu-ntreg l-a colindat.
Ba s-a dus la nea Măciucă
Treii hirlaje să aducă.
Ba s-a dus după vișea,
Ba s-a dus la nea Costel
să-i dea

Un topor și-un scăunaș
Dar era dus la oraș,
Și nu l-a putut găsi.
Iar la școală-a doua zi
A primit „din întâmplare”
Treii, pentru memorizare,
Treii la matematică
Și trei la gramatică.
Cum s-ar spune: „trei de 3”
Ce să facă el cu ei?
S-a gândit că ar fi bine
Să îi dea cui se cuvine:
Unul tatei, fiindcă el
L-a trimis la nea Costel,
Unul mamei, fiindcă ea
L-a trimis după vișea,
Celălalt trei lui tata mare
Fiindcă el e-acela care
L-a trimis după hirlaje
Totmai cind vroia să-nvețe.

FLORIN IORDĂCHESCU

ILEANA FACE DIN NOU REPETIȚII

Echipa de teatru a căminului nostru cultural a obținut o seamă de succese. Ce e drept avem și-o echipă pe cinsto, cu oameni unu' și unu'. De exemplu, Ileana lu' Vasile Moraru. Talentată fată. Cînd ți-o juca ea rolul unei femei bătrîne, juri că e babă de 70 de ani, nu alta. Dar s-o vedeți cînd interpretează roluri de fată tînără! Nu vă mai săturați privind-o. Acum nu-i vorbă că e și bine făcută. Să vedeți ce s-a întîmplat cu Stănel, un flăcău chipeș și tare harnic din comuna noastră. Acesta nu se mai sătura s-o tot privească pe scenă. Venea la toate repetițiile, se așeza într-un scaun și rămînea privind de-acolo pînă uita de el.

— Ileano, a îndrăznit el într-o seară, pe cînd o conducea spre casă. Ileano, eu... știi... da' să nu te superi. Eu...
— Ai, mă Stănele și dă-i drumul, îl îndemnă fata zîmbind, văzîndu-l în incurcătură. După cite am aflat, ți-ai pus de gînd să mă ceri de nevastă, așa e?

— Da Ileană! Da. Și dacă ai vrea, eu...

— Ai pregăti nunta în cîteva zile. Ei vezi c am ghicit? Bine, Stănele, să stăm de vorbă și cu ai mei. Eu te cunosc bine, că doar am copilărit împreună...

O lună după căsătorie, într-o seară, în drum spre casă, Stănel a trecut s-o ia pe Ileana de la căminul cultural unde repeta într-o piesă nouă rolul unei tinere îndrăgostită de un brigadier. Stănel a intrat în sală tocmai în momentul cînd pe scenă apărură Ion, un flăcău din sat, care juca rolul brigadierului.

— Măi, fată, dădu Ion replica. Una și cu una fac două. Eu fără tine nu pot trăi! (și croul se îndreptă spre Ileana încercînd s-o îmbrățișeze, așa cum se cerea în rol). Vrei să-mi fi soție?

— Las-o mai domol, vericule! — sări de la locul său Stănel. — Vezi-ți de alta.

— Ce e Stănel? De ce ne întrerupi repetiția? — interveni directorul căminului.

— Cum, tovarășe director? — se encrvă băiatul. — Ileana e nevasta mea și nu dau voie nimănui s-o îmbrățișeze. Asta ca s-o știți. Ce dacă e pe scenă?

— Bine, dar așa e rolul.
— O fi el așa rolul, dar nevastă-mea nu-i potrivită pentru un asemenea rol. Bună seara, Ileano, hai acasă!...

A doua zi Ileana n a mai venit la repetiție. N a venit nici a doua, nici a treia zi, n-a mai venit toată săptămîna.

— De ce lipsești de la repetiții, Ileano? — întrebau cei din echipă.

— Nu mă mai lasă bărbatul. E gelos!

— Ce înseamnă că e gelos? Cum adică, din pricina geloziei lui să nu mai putem continua repetițiile? Să nu mai dăm reprezentații?

Într-o zi directorul căminului a dat cu ochii de Stănel, care sta în poarta casei.

Cuvînt despre superstiții

Superstiția, se pare Că-i o vorbă ca oricare Dar de faci o socoteală E, așa, un fel de boală Ce provine, cum să spui, Din credința în ce nu-i! Superstiția-i un lan Unde-o mină de dușman Crește cite și mai cite Ierburile rele și urite. Superstiția-n sfîrșit, E o... sursă de venit, Căci de-aicea, cu grămada, Iși lua prada Baba Rada!

Deci, cînd dați de vreun mintos

D-asta... superstițios Descîntați-i mai departe Cu muros de foi de carte Și de nu-și găsește leacu... Să mă ia pe mine dracu!

(Se-nțelege, zic așa Fiindcă știu că nu mă ia!)

STELIAN FILIP

— Măi, Stănele, — i s-a adresat el aducînd vorba despre echipa de teatru. — Fii om de înțeles. Ileana e fată serioasă, și afară de asta toată lumea știe că ea ține mult la tine. Dacă joacă rolul logodnicei din piesă nu înseamnă neapărat că îl iubește pe Ion. Acum, ce ai vrea? Să nu mai jucăm teatru?

— Cine vă oprește? Alegeți însă pe altcineva în rolul logodnicei. Eu unul, am zis: Ileana nu mai urcă pe scenă.

A doua duminică după această discuție, la cămin a fost prezentat un program artistic. Printre altele s-a prezentat și o scenetă intitulată: „Nevastă, să nu mai ieși din casă”. Personajele erau interpretate de doi tineri din echipă. Iată cîteva replici din scenetă:

Marin: — Florico, vrei să interpretezi în piesa noastră rolul fetei de care se îndrăgostește un flăcău?

Florica: — Nu-mi dă voie bărbatul, că e gelos. Dar pot interpreta pe bunica logodnicei de care nu se îndrăgostește nimeni.

Marin: — Dar bărbatul ți-ar îngădui să joci în piesa „Fata de pe cerdac”?

Florica: — În piesa asta cred că m-ar lăsa, însă cu o singură condiție.

Marin: — Care?

Florica: — Să joc rolul cerdacului...

În clipa aceea, Stănel, aflat în primele rînduri în sală, s a ridicat de pe scaun și a părăsit în grabă spectacolul. Asta s-a întîmplat duminică. Luni, Ileana a venit la repetiție. După vreo trei ceasuri de cînd se urcase pe scenă, directorul căminului spuse:

— Ileano, s a înnoptat de-a binelea. E timpul s-o pornești către casă...

— De ce să plec? Nu mă grăbește nimeni, — răspuse Ileana. — Stănel vine să mă ia. Zicea să repet pînă la miezul nopții, că și-așa au întirziat cam mult repetițiile...

I. AVIAN

DREPT LA TINTĂ

Cînd trustul e departe

Trustul electromontaj Cluj are o secție tocmai la Oradea. Cînd vreun beneficiar din regiunea Oradea reclamă vreo neregulă, secția oftează!

— Știi... trustul!
Dar trustul electromontaj e prea departe ca să audă și să ia măsuri. Probabil că i s-a ars o siguranță la tabloul de comandă.

Asta-i și credința sătenilor din Tirnova, comună unde becul electric trebuia să se aprindă încă din luna august a.c. Totul a fost aci pregătit din timp: contribuția bănească achitată pînă la ultimul leu, stîlpii plantați, firele trase. Din loc în loc, s-au pus chiar și tăblițe cu „Atenție, pericol!” Dar acest pericol nu există decît pentru juncanii care, tropăind pe lingă stîlpi, s-ar putea trezi cu un glob în cap. Fiindcă globurile puse de electricieni nu se potrivesc în lăcașuri. Sînt prea mici și cad.

În loc să plouă cu lumină, plouă cu globuri. Nici suporții de stîlp nu se potrivesc, iar pentru legătura bec-linie, nu există conductori. O mulțime de deranjamente pe rețea, provenite din alt soi de deranjamente și care se cheamă lucru de mîntuială.

Echipele de electricieni mai vin din cînd în cînd, se urcă pe stîlpi, constată noi defecte,

coabară și dispar... cu viteza luminii. Se tem, pesemne, să nu le cadă vreun glob în cap. „Nu avem materiale la dimensiune”, explică ei.

Totuși, aceste materiale se găsesc din belșug. Chiar și la magazinul universal din Tirnova. Dar trustul e departe. Iar secția, pisată săptămînal la telefon de către tirnoveni, oftează: „Aveți răbdare!”

Becurile stinse din Tirnova aruncă totuși o lumină: o lumină proastă asupra trustului și secției. Tirnovenii vor însă altceva. Ei vor lumină electrică. Vor ca în această problemă, a cărei rezolvare este tărăgănată neîntemeiat, să se facă o dată lumină!

N. CULCEA

Manole, Manole, meștere Manole...

Unde ești tu, cel de legendă vestit, să vezi ce nu s-a mai văzut, ce nu s-a mai pominit?

Să vezi cum în comuna Loloiasca, raionul Cricov, se construiește de 6 (șase) ani un cămin cultural care, datorită unor „forțe” necunoscute sau a unei nepăsări — să-i zicem așa — îndeobște cunoscută, nu se poate termina.

Dumneata, meștere Manole, n-ai de unde să știi, dar oamenii din comună știu că secretarul sfatului popular, Florea Ion, în preajma fiecărei sărbători (30 Decembrie, 1 Mai, 23 August, 7 Noiembrie) — ca să cităm numai cîteva — își ia angajamentul să dea în primire căminul.

Dar, precum glăsuiește proverbul: „vorba zboară... căminul rămîne” și ce-i mai trist e că rămîne neconstruit, iar țăranii din comuna Loloiasca nu se pot bucura nici azi, după șase ani, de localul căminului cultural.

Ce părere ai, meștere Manole?

Nu e mai uimitor ca-n legendă?

MARIUS POPESCU

CIND ÎNTILNEȘTE OMUL „NOROCUL”

Poveste fără cuvinte

(Desen de ȘT. MUNTEANU)